

Donderdag, 15 mei 2014. Het is 12:30 uur en ik ben bezig met een les in klaslokaal 312 in het Handelsgymnasium van Oslo (OHG). Er wordt op de deur geklopt, ik ga naar de deur om deze te openen... Dit had ik nooit mogen doen!

Ik geef les – introductieles voor migranten – aan drie studenten in klaslokaal 312. In zo'n klas zitten leerlingen die onlangs naar Noorwegen gekomen zijn en die bekend moeten raken met het land en de taal. De mentor van de klas heeft me tijdens de lunchpauze verteld dat de meeste studenten die dag examen hebben in hun moedertaal. De drie studenten die in de klas zijn, zijn een 18 jaar oud meisje uit Polen, een meisje van 20 jaar uit Somalië en een meisje van 22 jaar uit Libië. We bereiden ons voor op een aanstaande toets in maatschappijleer en werken met het begrip bruto nationaal product.

Op het OHG zijn de deuren van de klaslokalen altijd op slot, wat, zover ik weet, niet het geval is op de meeste andere scholen. Plots wordt er op de deur geklopt – een heel gewoon kloppen – en ik denk dat het zeker iemand is die met het examen klaar is en de lessen voor de rest van de dag wenst bij te wonen. Ik open de deur, dat had ik nooit mogen doen!

Op het ogenblik dat ik de deur open, zie ik vijf jongens/mannen, en herken vier van hen, die thuishoren in de «service-klas» aan de andere kant van de gang. De persoon in het midden ken ik helemaal niet. Deze roept dat hij geld moet hebben, en de vijf mannelijke studenten proberen het klaslokaal 312 binnen te stormen, waar ik eigenlijk aan een rustige, pedagogische les bezig was.

Reflexen worden door het oudste deel van de hersenen gedreven, in de volksmond reptielhersenen genoemd. Een reflex gaat van het achterhoofd naar het zenuwstelsel in het ruggenmerg. Ik ervaar de actuele situatie onmiddellijk als levensbedreigend. De volwassen leerling die ik niet ken, ziet er gevaarlijk uit. Hij heeft een donkere blik en wil kost wat kost het klaslokaal binnendringen. Mijn zenuwstelsel gaat op hoge toeren draaien en de adrenaline stijgt enorm snel. Ik reageer om mijn studenten te beschermen. Mijn reflex beweegt mijn rechterhand tegen zijn borst, en blijft daar liggen. Met de linkerhand grijp ik me vast aan de deurpost, om de groep uit de deur te kunnen duwen om de deur te kunnen sluiten. Een van de Marokkaanse jongemannen slaat op mijn linker onderarm om die te verwijderen. Op het ogenblik dat mijn rechterhand nog steeds op de borst ligt van de man in het midden, schreeuwt hij: 'Raak me niet aan'. Ik duw ze langzaam terug en heb het gevoel dat ik controle over de situatie begin te krijgen. Juist op dat ogenblik gebeurt het – iets waarmee ik nog geen ervaring had, na 43 jaren les te geven, en iets waarvan ik dacht dat het nooit zou kunnen gebeuren op mijn werk.

De hele groep duwt om binnen te komen, twee van hen met behulp van geweld. De Marokkaanse leerling is klein en krijgt mijn linker arm niet in beweging. De voor mij onbekende jongeman neemt een greep om mijn hals op de volgende manier: Twee vingers dringen diep in het zachte weefsel aan weerszijden van het strottenhoofd. Hier gaan de twee aderen die vitaal zuurstofrijk bloed naar de hersenen sturen. De bloedtoevoer naar de hersenen stopt. Mijn hoofd wordt naar achter gedwongen, zodat ik naar het plafond kijk. Dan neemt hij een greep rond het strottenhoofd en trekt het naar hem toe. Ik denk: 'Wat enorm sterk is hij.' Nu worden mijn observaties ernstig beperkt en ik ga over tot de laatste overlevingsstrategie, eigen aan zoogdieren, namelijk bevriezen en dood spelen. Ik ben als een slachtdier dat geen

weerstand meer biedt voor de slachting. Met een stevige greep op mijn strottenhoofd draait hij heel het strottenhoofd, zodat ik een knal hoor in mijn hoofd. Het komt mij voor dat hier iets in het kraakbeen van het strottenhoofd stuk gaat. Daarna verdwijnt mijn gehoor. Nu zie ik dat er zich iets vaags, iets roods beweegt aan de linkerkant van mijn gezichtsveld, zonder dat ik begrijp wat het is. Tot slot, denk ik; 'Sterven doet geen pijn. Ik ben niet bang'.

Na deze gedachte herinner ik me niets meer, totdat ik terug bij bewustzijn kom, zittend op een stoel bij de lessenaar. Heel mijn lichaam beeft.

Drie paar ogen kijken me geschrokken aan. Ik kijk naar de vloer vóór het schoolbord. Er ligt een rode bezem. Het eerste wat ik mijn leerlingen vraag is: 'Waarom ligt daar een rode bezem op de vloer?' De studente uit Libië vertelt het. Omdat ik zo'n vreemde kleur kreeg in mijn hoofd, nam de student uit Somalië een bezem en liep naar de deur om de groep die probeerde binnen te dringen de weg te versperren. De studente uit Libië ging de indringers met een tafel te lijf. Door dat onverwachte verzet heeft mijn aanvaller mijn strottenhoofd losgelaten.

Ik denk bij mezelf; 'Nee, dit kan niet waar zijn'. Zoiets mag niet gebeuren. De studenten zitten als bevroren, kijken me aan en zeggen niets. Uiteindelijk vind ik mijn GSM om naar de administratie te bellen. Het kost tijd. Mijn vingers gehoorzamen mij niet. Ik moet mijn GSM terzijde leggen. Ik open de homepage van de school om het telefoonnummer te vinden.

Probeer opnieuw te bellen, maar krijg het niet voor elkaar. Ik denk dat ik een van mijn studenten moet vragen om te bellen. Buiten het lokaal is er veel lawaai en commotie. Op dat moment zijn we allemaal doodsbang in klaslokaal 312.

Uiteindelijk lukt het me om met iemand op kantoor contact te krijgen. Ik zeg kort en bondig: 'We hebben hulp nodig. Zend alsjeblief de rector en drie sterke mannen naar lokaal 312. En wij wachten dus. Wij zitten daar zonder iets te zeggen, we wachten. Er gebeurt niets. Niemand komt ons te hulp. Uiteindelijk wordt het stil in de gang. Waarop ik mijn drie studenten vertel dat ik zal proberen om naar beneden naar het kantoor lopen, en dat ze onder geen enkele voorwaarde de deur mogen openen voor wie dan ook. Ik heb moeite om de keuze te maken tussen het beschermen van mijn studenten of contact opnemen met de administratie. Beseffen ze daar niet dat ik hulp nodig had?

Later werd mij verteld, dat de kantoorbediende met wie ik sprak, meteen de politie had opgeroepen om hulp te krijgen, maar de politie antwoordde hierop dat ze daartoe geen mogelijkheid hadden. De school ligt op een paar honderd meter van de goed bewaakte Amerikaanse ambassade. Het bewaken van de ambassade was blijkbaar belangrijker dan een leraar in acuut gevaar te hulp te snellen.